

15. ועדת ערר על קביעת ארנונה כללית

ועדת חובה - בכל סוגי הרשויות המקומיות

מהות הוועדה:

ועדה שבפניה יכולים מחויבי ארנונה לערער, אם מנהל הארנונה של הרשות דחה את בקשתם לתקן או לשנות את חובת תשלומי הארנונה.

מנהל הארנונה וועדת הערר מוסמכים לקבל או לדחות את ההשגה או הערר כולה או חלקה, על סמך הטענות המוצגות בפניהם, התצהירים והראיות.

א. דרכי השגה וערעור על חיוב ארנונה

- מי שחויב בתשלום ארנונה ואין דעתו נוחה מהתשלום שהושת עליו, יש בפניו 4 שלבים אפשריים בניסיונו לשנות את ההודעה שקיבל:
1. השגה בפני מנהל הארנונה¹ על הודעת החיוב שקיבל.
 2. הגשת ערר על תשובת מנהל הארנונה בפני ועדת ערר, באם ראה עצמו מקופח בתשובת מנהל הארנונה על השגתו.
 3. הגשת ערעור על החלטת ועדת ערר על-ידי העורר או מנהל הארנונה, לפני בית-המשפט לעניינים מנהליים.
 4. הגשת ערעור בפני בית המשפט העליון, על-פי כללי ערעור על בית משפט לעניינים מינהליים.

מנהל הארנונה וועדת הערר מוסמכים לקבל או לדחות את ההשגה או הערר כולה או חלקה, על סמך הטענות המוצגות בפניהם, התצהירים והראיות. אולם אין הם מוסמכים לדון או להחליט בטענה שמעשה המועצה של הרשות המקומית בהטלת הארנונה או בקביעת סכומה, היה נגוע באי-חוקיות.

ב. הרכבה של הוועדה

המועצה תמנה ועדת ערר, אחת או יותר, בהרכב של 3 חברים, מבין בעלי הזכות להיבחר כחברי המועצה ואת היושב-ראש שלהן.

1. חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), תשל"ו-1976 ותיקוניו.
על-פי חוק זה, המועצה מחויבת למנות 'מנהל ארנונה', כלומר, זהו תפקיד סטטוטורי.
כמו כן, הרשות מחויבת לפרט בהודעת התשלום את הזכויות והמועדים להשגה ולערר.

ג. השגה על קביעת ארנונה כללית לפני מנהל הארנונה

□ נוהל השגה לפני מנהל הארנונה

הגשת השגה על קביעת הארנונה לפני מנהל הארנונה, תבוצע כדלקמן:

1. תוך **90** ימים מיום קבלת הודעת החיוב.
2. כבסיס להשגה תשמש אחת מן הטענות:
 - א. הנכס שבשלו נדרש המחויב בתשלום אינו מצוי באזור כפי שנקבע בהודעת התשלום.
 - ב. נפלה טעות בציון סוג הנכס, גודלו, או השימוש בו.
 - ג. המחויב אינו משמש כמחזיק בנכס כמוגדר בחוק.
 - ד. חוב הארנונה בשל אותו נכס נפרע בידי המחזיק בנכס. אם היה הנכס עסק – שהוא אינו בעל שליטה.

□ תשובת מנהל הארנונה על ההשגה

על מנהל הארנונה להשיב למשיג תוך **60** יום מתאריך קבלת ההשגה. אם אינו משיב, בתוך פרק הזמן הזה, נחשב הדבר כאילו קיבל את ההשגה. ואולם מנהל הארנונה יכול לפנות לוועדת הערר, בתוך תקופת **60** הימים ולבקש מהם אורכה נוספת. בסמכות הוועדה, תוך תקופה זו, לאשר תקופת הארכה, מנימוקים מיוחדים, שלא תעלה על **30** ימים. הוועדה תפרט בכתב את נימוקיה למתן הארכה למנהל הארנונה.

ד. הגשת ערר על תשובת מנהל הארנונה

הרואה עצמו מקופח מתשובת מנהל הארנונה, על ההשגה שלו, רשאי תוך **30** יום מקבלת תשובת מנהל הארנונה, להגיש עליה ערר לוועדת הערר, של המועצה, על קביעת ארנונה כללית.

1. נוהל הגשת ערר לוועדת הערר

התקנות קובעות את הנוהל הבא למסירת כתב הערר לוועדה:

א. בכתב הערר יצוינו:

1. שם העורר, משלח ידו, מעונו והמען להמצאת מסמכים.
 2. פרטי הנכס שבשלו נדרש התשלום.
 3. תאריך המסירה של תשובת המנהל לעורר.
 4. הנימוקים עליהם מבסס העורר את עררו.
 5. האם העורר מבקש להתייצב בפני הוועדה כדי להשמיע את טענותיו.
- ב. כתב הערר יחתם בידי העורר או בא-כוחו.
- ג. העורר ימסור לוועדה או ישלח בדואר רשום את כתב הערר ב-4 עותקים

2. שלבי הטיפול של ועדת הערר

□ עורר ומשיב

ועדת הערר צריכה להכריע בין שני צדדים: העורר שהגיש את הערר והמשיב שהוא מנהל הארנונה.

□ המשיב מקבל עותק של הערר ועונה

עם קבלת הערר תמסור הוועדה, או תשלח בדואר רשום, עותק של כתב הערר אל המשיב.

המשיב צריך להגיש לוועדה, תוך 30 יום מקבלת כתב הערר, תשובה חתומה ומנומקת. התשובה תינתן ב-4 עותקים. לעותק הראשון יצורף עותק של החלטות המשיב בנושא הערר. אחד העותקים של תשובת המשיב יימסר לעורר במסירה אישית, או יישלח אליו בדואר רשום.

□ הופעת הצדדים בפני הוועדה

הוועדה רשאית, על סמך החומר בכתב שהובא בפניה, לדון בערר ולהחליט בו. היא יכולה לעשות זאת ללא נוכחות העורר או המשיב, אם אף אחד משניהם לא ביקש להופיע בפניה. אולם אם שני הצדדים או אחד מהם ביקשו להופיע בפני הוועדה, עליה לאפשר לשני הצדדים להתייצב בפניה. היא יכולה גם לזמן ביוזמתה את הצדדים לישיבתה. ההזמנות יישלחו בדואר רשום, לפחות, 15 יום קודם מועד השמיעה.

□ סדרי הדין

כאשר 2 הצדדים נוכחים, ישמיע העורר את טענותיו ואחריו יטען המשיב. הוועדה רשאית להתיר לעורר להשיב לטענות המשיב. אם אחד מבעלי הדין לא התייצב לדין במועד שנקבע אף שקיבל זימון כדיון, רשאית הוועדה לדון בערר ולהחליט שלא בפניו. הוועדה רשאית לדחות את שמיעת הערר למועד אחר, ואפילו אם התחילה בשמיעתו, אם הדחייה דרושה לדעתה למען הצדק.

□ הגשת תצהיר והטיפול בו

הוועדה רשאית לדרוש מהעורר או המשיב להגיש לה תצהיר לאימות העובדות, שעליהן הם מסתמכים.

□ חקירת נגד

רצה אחד מבעלי הדין לחקור חקירה שכנגד אדם שמסר תצהיר, יודיע על כך בכתב לבעל הדין השני, 4 ימים לפחות לפני מועד השמיעה וימסור עותק של הודעתו ליושב ראש הוועדה.

במקרה של בקשה לחקירת-נגד, שוב לא ישמש התצהיר עצמו ראייה, אלא אם היה המצהיר נוכח בשמיעת הערר כשהוא מוכן לחקירה שכנגד. הוועדה יכולה לקבוע שהתצהיר אכן ישמש לה כראייה אם היא משוכנעת שקבלתו דרושה למען הצדק.

□ **העלאת נימוקים שלא צוינו קודם בכתב**
 בעת שמיעת הערר על הוועדה להזדקק רק לנימוקים שהובאו בכתב הערר או בתשובה עליו ולא לשעות לנימוקים אחרים. אלא אם היא משוכנעת שהנימוק נשמט שלא באשמת בעל הדין המבקש להיעזר בו, או ששמיעת הנימוק דרושה למען הצדק.

□ **דרישה לפרטים נוספים ומיזוג עררים**
 הוועדה רשאית להורות שיוגשו לה פרטים נוספים, על-ידי העורר או המשיב, בכל עניין הקשור לנושא הערר.
 הוועדה רשאית לאחד עררים, לדון בהם במשותף ולתת החלטה אחת בכולם.

□ **החלטת הוועדה**
 החלטת הוועדה תהיה מנומקת, תירשם בכתב ותיחתם בידי חברה. עותקים מאושרים של החלטת הוועדה יימסרו לעורר ולמשיב או יישלחו אליהם בדואר רשום, סמוך ככל האפשר למתן ההחלטה.

2. שמירת אופיה הציבורי הנאות של הוועדה

הוועדה דנה בעניינים רגישים בעלי שני מאפיינים בולטים:
 א. להחלטותיה יש השפעה כלכלית ישירה על הפונים אליה.
 ב. מובא לפניה לעתים מידע רגיש על מצבם הכלכלי של אנשים.
 מכאן שהוועדה צריכה להקפיד:
 א. על ביצוע מדוקדק של הוראות החוק והתקנות (קבלת כל החומר הרלבנטי מהצדדים השונים, דיון ענייני, משלוח מסודר של הזמנות לדיונים או תשובות בדואר רשום).
 ב. על שמירת סודיות בנוגע למידע המגיע אליה אודות הפונים לוועדה.

ה. ערעור בפני בית-משפט לעניינים מנהליים על החלטת ועדת ערר

בעלי הדין - העורר או מנהל הארנונה - רשאים לערער על החלטת ועדת הערר בפני בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים שבאזור שיפוטו נמצאת הרשות המקומית. הערעור יוגש תוך 30 יום מיום מסירת ההחלטה למערער.
 דרכי הערעור וסדריו יהיו על-פי נוהלי בית משפט לעניינים מנהליים.
 על החלטת בית משפט לעניינים מנהליים ניתן לערער בפני בית המשפט העליון, אם ניתן אישור לכך על-ידי נשיא בית המשפט העליון או שופט עליון מטעמו.

□ **ערעור על החלטת ועדת שומה**
 על-פי פקודת המועצות המקומיות, באם נקבע בצו הכינון, כי השומה של תשלומי-חובה תיעשה בעריכת לוח-שומה על-ידי ועדת שומה וכי תהיה זכות ערר לפני ועדת ערר על החלטות ועדת שומה, יהיה ערעור על החלטת ועדת הערר לפני בית המשפט המחוזי, בתנאים ובדרך שנקבעו בפקודה. פסק דינו יהא סופי.